

**UCHWAŁA NR XIV.133.2019
RADY MIASTA WOJKOWICE**

z dnia 28 października 2019 r.

w sprawie rozpatrzenia skargi na Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojkowicach

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 oraz i art. 18b ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2019r., poz. 506 ze zmianami) oraz § 65g ust. 5 Statutu Gminy Miasta Wojkowice w brzmieniu nadanym Uchwałą Nr LII.568.2018 Rady Miasta Wojkowice z dnia 16 października 2018r. Rada Miasta Wojkowice uchwala, co następuje:

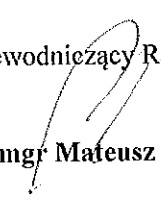
§ 1. Po rozpatrzeniu skargi na działalność Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojkowicach i zapoznaniu się ze stanowiskiem Komisji Skarg, Wniosków i Petycji w sprawie zarzutów zawartych w skardze Rada Miasta Wojkowice uznaje skargę za bezzasadną.

§ 2. Uzasadnienie faktyczne i prawne rozpatrzonej skargi zawarte jest w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 3. Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady Miasta Wojkowice do przekazania skarżącej niniejszej uchwały wraz z uzasadnieniem, jako zawiadomienie o sposobie załatwienia skargi.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

mgr Mateusz Mania

Uzasadnienie

W dniu 14 sierpnia 2019 roku Pani Małgorzata Stradomska – Waclawik, lekarz kierujący Oddziałem Laryngologii w Szpitalu Specjalistycznym w Dąbrowie Górniczej złożyła skargę na działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojkowicach, dotyczącą sprawowania opieki nad bezdomnym pacjentem przebywającym w kierowanym przez nią oddziale.

Skarżąca wskazała, iż w dniu 6 sierpnia 2019 roku na ww. oddział został przyjęty pacjent J. K., który jako osoba bezdomna był objęty opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojkowicach. Podczas pobytu pacjenta w ww. oddziale koniecznym było odebranie wniosku z Narodowego Funduszu Zdrowia Oddział w Dąbrowie Górniczej w przedmiocie refundacji rurki tracheotomicznej dla pacjenta J.K., a następnie zrealizowania tego wniosku w przyszpitalnym sklepie medycznym i dostarczenie rurki do Oddziału Laryngologii w Szpitalu Specjalistycznym w Dąbrowie Górniczej, w którym przebywał pacjent J.K. Ponieważ J.K. jest osobą bezdomną pracownik ww. oddziału szpitalnego zwrócił się telefonicznie o załatwienie tej sprawy do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojkowicach.

Skarżąca podała, iż Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojkowicach odmówił współpracy we wskazanym zakresie, a nadto kierownik rzeczzonego ośrodka oraz pracownik socjalny w rozmowie telefonicznej wykazały się brakiem kompetencji w sprawie. Skarżąca na posiedzeniu Komisji Skarg Wniosków i Petycji uściśliła, że złożona przez nią skarga dotyczy działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojkowicach.

Odpowiedzialność za prawidłowe funkcjonowanie jednostki ponosi jej kierownik, w związku z czym skargę zakwalifikowano jako skargę na Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojkowicach.

Przewodniczący Rady Miasta Wojkowice skierował skargę do Komisji Skarg Wniosków i Petycji celem jej zbadania. W toku rozpatrywania skargi Komisja, działająca w imieniu Rady, przeprowadziła postępowanie wyjaśniające.

Wezwana do złożenia wyjaśnień w przedmiotowej sprawie kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej potwierdziła, iż J.K. jest osobą bezdomną, która ostatnio zamieszkiwała na terenie Wojkowic, a także jest podopiecznym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojkowicach. Dalej wskazała, że J.K. początkowo został przyjęty na Oddział Wewnętrzny Powiatowego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi w dniu 24 lipca 2019 roku. Ponieważ pacjent nie podlega ubezpieczeniu zdrowotnemu, rzeczony podmiot leczniczy pismem z dnia 25 lipca 2019 roku wystąpił do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojkowicach z wnioskiem o wydanie decyzji potwierdzającej prawo do korzystania ze świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych. W dniu 07 sierpnia 2019 roku Burmistrz Miasta Wojkowice wydał decyzję potwierdzającą prawo J.K. do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, albowiem J.K. przez ostatnie lata przebywał na terenie Gminy Wojkowice. Niemniej jednak kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojkowicach wskazała, iż zadaniem każdego Ośrodka Pomocy Społecznej jest załatwianie spraw osób potrzebujących, którzy przebywają na terenie działalności tegoż ośrodka (gminy). Podczas pobytu J.K. w Powiatowym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi wszelkie sprawy w jego imieniu winien załatwiać Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czeladzi. Jeśli pacjent został przewieziony do podmiotu leczniczego w Dąbrowie Górniczej, to ośrodkiem pomocy społecznej władnym do załatwiania wszelkich formalności natury formalno-technicznej był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej. Pracownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojkowicach, jest pracownikiem socjalnym wyłącznie na terenie Gminy Wojkowice. Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojkowicach wskazała, że ośrodek wykonał wszelkie ciążące na nim obowiązki.

W toku postępowania wyjaśniającego Komisja ustaliła, że J.K. jest osobą bezdomną, która ostatnio zamieszkiwała na terenie Wojkowic, a także jest podopiecznym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

w Wojkowicach. J.K. w dniu 24 lipca 2019 roku został przyjęty na Oddział Wewnętrzny Powiatowego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czeladzi. W dniu 6 sierpnia 2019 roku J.K. został przyjęty na Oddział Laryngologii w Szpitalu Specjalistycznym w Dąbrowie Górniczej. W dniu 07 sierpnia 2019 roku Burmistrz Miasta Wojkowice na wniosek Powiatowego Zespołu Zakładów Opieki zdrowotnej w Czeladzi wydał decyzję potwierdzającą prawo J.K. do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, albowiem J.K. przez ostatnie lata przebywał na terenie Gminy Wojkowice. Podczas pobytu pacjenta w ww. oddziale koniecznym było odebranie wniosku z Narodowego Funduszu Zdrowia Oddział w Dąbrowie Górniczej w przedmiocie refundacji rurki tracheotomicznej dla pacjenta J.K., a następnie zrealizowania tego wniosku w przyszpitalnym sklepie medycznym i dostarczenie rurki do Oddziału Laryngologii w Szpitalu Specjalistycznym w Dąbrowie Górniczej, w którym przebywał pacjent J.K. Pracownik ww. oddziału szpitalnego zwrócił się telefonicznie o załatwienie tej sprawy do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojkowicach. Pracownik tegoż ośrodka wyjaśnił, iż w zgłoszonym przypadku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojkowicach jest niewłaściwy do wykonania czynności faktycznej. Wskazał, że zadaniem każdego Ośrodka Pomocy Społecznej jest załatwianie spraw osób potrzebujących, którzy przebywają na terenie działalności tegoż ośrodka (gminy). Podczas pobytu J.K. w Oddziale Laryngologii w Szpitalu Specjalistycznym w Dąbrowie Górniczej, ośrodkiem pomocy społecznej władnym do załatwiania wszelkich formalności natury formalno-technicznej jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej. Stanowisko to potwierdziła następnie kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojkowicach dodatkowo wskazując, że ośrodek wykonał wszelkie ciążące na nim obowiązki: niezwłocznie wydano decyzję potwierdzającą prawo do korzystania ze świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, przyznano zasiłek celowy na pokrycie kosztów zakupu środków higieny osobistej, które dostarczono bezpośrednio na oddział szpitalny, dłożono wszelkich starań, aby pacjenta przyjęto na oddział paliatywny w Będzinie, przekazano sprawę do dalszych czynności Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Będzinie, który jest właściwy miejscowo. Ponadto na bieżąco pokrywane koszty zakupu artykułów wymaganych przez oddział paliatywny. Posiedzenia Komisji odbyły się w dniach: 04.09.2019r, 23.09.2019r, 15.10.2019r.

Kwestie właściwości miejscowej organu do załatwienia wniosku podmiotów ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej (np. skierowanie do domu pomocy społecznej, przyznanie zasiłku stałego, udzielenie pomocy rzeczowej lub też udzielanie innych świadczeń wynikających z ustawy przez pracowników socjalnych) regulują przepisy ustawy z 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (dalej: u.p.s.). Co do zasady właściwy jest organ gminy miejsca zamieszkania osoby zainteresowanej w dniu ubiegania się o świadczenia. Przepisy kodeksu postępowania administracyjnego lub ustawy o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych nie regulują właściwości organu w sytuacji braku możliwości ustalenia miejsca zamieszkania świadczeniobiorcy z uwagi na jego bezdomność.

Zgodnie z art. 101 ust. 1 u.p.s. właściwość miejscową gminy zobowiązanej do rozpoznania sprawy dotyczącej świadczenia z pomocy społecznej ustala się według miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie. Przy czym ustawa nie definiuje pojęcia „miejsce zamieszkania”. Oznacza to, że należy je rozumieć zgodnie z ogólną definicją tego terminu zawartą w przepisach kodeksu cywilnego, który w art. 25 stanowi, że miejscem zamieszkania osoby jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu.

Stały pobyt z kolei to przebywanie w danej miejscowości w sytuacji, gdy występują okoliczności pozwalające przeciętnemu obserwatorowi na wyciągnięcie wniosku, że określona miejscowość jest głównym ośrodkiem działalności danej dorosłej osoby fizycznej. Generalnie przyjmuje się w orzecznictwie, że zamiar stałego pobytu w danej miejscowości nie stanowi o zamieszkiwaniu, lecz musi być połączony z przebywaniem w danej miejscowości i to z takim, które ma cechy założenia tam ośrodka swoich osobistych i majątkowych interesów.

Miejscem pobytu stałego danej osoby będzie zatem miejsce, w którym osoba ta stale realizuje swoje podstawowe czynności życiowe, a w szczególności mieszka, nocuje, przygotowuje i spożywa posiłki, wypoczywa, przechowuje rzeczy niezbędne do bytowania, przyjmuje wizyty gości, korespondencję itp. Nie można przy tym mieć kilku równorzędnych miejsc pobytu stałego (por. np. wyrok NSA z 1 lipca 2008 r., sygn. akt II OSK 739/07). Samo natomiast zameldowanie, będące kategorią prawa administracyjnego, nie przesadza o miejscu zamieszkania w rozumieniu prawa cywilnego (postanowienie NSA z 13 maja 2011 r., sygn. akt I OW 11/11).

Wskazany na wstępie problem osoby bezdomnej t.j. pacjenta J.K., którego przedmiotowa sprawa dotyczy, wyjaśnił niejako sam ustawodawca, wskazując, iż właściwą miejscowo gminą jest gmina

ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały (art. 101 ust. 2). „Niejako”, ponieważ w praktyce – mimo ustawowej definicji – istotne wątpliwości budzi samo pojęcie osoby bezdomnej. W art. 6 pkt 8 u.p.s. stanowi się, iż jest to osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osoba niemieszkająca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkiwania. W przypadku osoby bezdomnej bowiem nie może być mowy o miejscu zamieszkania, nie bada się zatem jej zamiaru stałego pobytu, ale ustala tylko jej status.

Analizując przedmiotową sprawę, wskazać należy, że ważne ustalenie mające znaczenie dla niniejszej sprawy zapadło w orzeczeniu NSA z 13 października 2010 r., w którym sąd podkreślił, iż sam tylko fakt udzielenia pomocy społecznej stronie, która znalazła się na terenie danej gminy objętej zakresem właściwości działania organu pomocy społecznej, nie wiąże tego organu w przyszłości w zakresie konieczności udzielania dalszej pomocy, o ile możliwe jest ustalenie organu właściwego na gruncie przepisów regulujących właściwość ustawową organów (sygn. akt I OW 111/10).

Należy pamiętać o treści art. 101 ust. 1, 2 i 6 u.p.s., zgodnie z którym dla mieszkańca właściwa jest gmina, w której jest jego miejsce zamieszkania, ostatnie miejsce pobytu bezdomnego lub która to gmina skierowała podopiecznego do domu pomocy społecznej.

Zatem interpretując art. 101 powołanej ustawy, należy mieć na względzie, że przypisuje on istotne znaczenie decyzji np.: o skierowaniu do domu pomocy społecznej lub uprawniającej do bezpłatnych świadczeń z opieki zdrowotnej i zakłada, że gmina, która wydała którąś z powyższych decyzji, pozostaje właściwa we wszystkich sprawach dotyczących świadczeń z pomocy społecznej dla tej osoby w czasie jej przebywania na terenie danego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Rozwijając dalej przedmiotowy wątek, przywołać należy w tym miejscu art. 101 ust. 3 u.p.s., który znajdzie zastosowanie właśnie do stanów faktycznych, które uniemożliwiają działanie Ośrodka Pomocy Społecznej poza terenem swojej gminy.

„Art. 101. ustawy o pomocy społecznej

1. Właściwość miejscową gminy ustala się według miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie.

2. W przypadku osoby bezdomnej właściwą miejscowo jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały.

3. W przypadkach szczególnie uzasadnionych sytuacją osobistą osoby ubiegającej się o świadczenie, w sprawach niecierpiących zwłoki oraz w sprawach cudzoziemców, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany, i cudzoziemców, o których mowa w art. 5a, właściwa miejscowo jest gmina miejsca pobytu osoby ubiegającej się o świadczenie.”

Tak, więc stwierdzić należy, że organ pomocy społecznej podejmuje działania według swojej właściwości i prowadzi postępowanie w niniejszym przypadku zgodnie z ostatnim miejscem pobytu bezdomnego świadczeniobiorcy. Wskazać należy, że jak wynika z przedstawionego stanu faktycznego, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojkowicach podjął niezbędne przepisami prawa działania w postaci udzielenia świadczenia swojemu podopiecznemu w postaci wydania decyzji uprawniającej do bezpłatnych świadczeń z opieki zdrowotnej. Powyższą właściwość organu w zakresie prowadzonych postępowań, która została wypełniona przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wojkowicach należy odróżnić od bezpośrednich działań, które podejmują Ośrodki Pomocy Społecznej w sprawach niecierpiących zwłoki lub sprawach techniczno-organizacyjnych, które nie zawsze leżą w kompetencjach organu właściwego do wydania decyzji. Wyjaśnić należy, że w niniejszej sprawie organem właściwym do podjęcia działań interwencyjnych przez pracownika socjalnego był Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej, gdyż na terenie tego miasta przebywał w tamtym czasie J.K. W przypadku, jeżeli wskutek tak podjętych działań przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej, powstałyby z tego tytułu koszty interwencji, wówczas ośrodek taki mógłby ubiegać się o zwrot lub pokrycie poniesionych kosztów od Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojkowicach.

Przenosząc powyższe na realia omawianej sprawy, nie jest możliwe aby wymagać od kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojkowicach interwencji pracownika socjalnego tego ośrodka na terytorium całego kraju. System pomocy społecznej został tak skonstruowany przez ustawodawcę, aby ośrodki pomocy społecznej lokalnie (na swoim obszarze) interweniowały w sprawach, jeżeli na ich terenie

znajduje się podopieczny innego ośrodka. Natomiast powyższa interwencja organu nie zmienia właściwości organu (ze względu na miejsce zamieszkania lub ostatniego pobytu podopiecznego) do prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach z zakresu udzielania świadczeń z pomocy społecznej.

Reasumując, w niniejszej sprawie interwencję w postaci załatwienia spraw związanych z zapewnieniem podopiecznemu rurki do tracheotomii, winien dokonać pracownik socjalny Ośrodka Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej, gdyż była to sytuacja niecierpiąca zwłoki, a nadto to na terenie tego Ośrodka przebywał w tamtym czasie bezdomny pacjent J.K. Z kolei okoliczność ta nie zmienia właściwości ogólnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wojkowicach, który był zobowiązany do wydania decyzji uprawniającej do bezpłatnych świadczeń z opieki zdrowotnej, co też uczynił w niniejszej sprawie.

Kierując się opisanym stanem faktycznym i prawnym Komisja wnioskuje do Rady Miasta o uznanie skargi za niezasadną.